

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitórésze 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és nyomdájában
és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A korcsolyázó egyesület közgyűlése.

A zombori korcsolyázó egyesület, ez a népszerűségnek örvendő egyesület a napokban közgyűlést tartott.

Koczár Zsigmond elnök a jelentésében ismertette röviden az egyesület állapotát. E szerint az elmúlt korcsolyázó idény is rövid ideig tartott, de a választmány az ideiglenes csarnok jókarban tartása és a jégpálya folytonos gondozása által lehetővé tette, hogy a tagok a korcsolyázás nemes, testedző és egészséges sportját a rövid idény alatt is élvezhették.

Az egyesület legnagyobb gondja a jégterületnek vízzel való táplálása és modern csarnok építése volt. Tudjuk, hogy a csinos jégtér nyarankint kiapadt s télre nem igen volt tisztességes jege az egyesületnek. A csarnoknak nevezett, de egyébként elég jól berendezett fabódé az igényeknek s az egyesület tekintélyének már nem felel meg. Most mindkét bajon segítve lesz. A jégtérre az export-malomból bármikor kap vizet az egyesület, a csarnokra meg vagy 3000 forint már is rendelkezésre áll. Ehhez az összeghez nagyban hozzá járult a harmadéve rendezett nagy közvacsora is.

Tavaly kisebbszériű táncvigalmat rendezett az egyesület s ezzel is szép jelét adta életképességének és tevékenységének.

Az új alapszabályok szerint az egyesület tagjai mindaddig megmaradnak az egyesület kötelékében, a míg kilépésüket az elnöknél írásban be nem jelentik. A nőválasztmány tehát ezután nem fog tagokat gyűjteni, de egyébként lesz szíves az egyesület érdekében — a szükséghez képest közreműködni. A múlt idény nőválasztmányának a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Az elnöki jelentést a közgyűlés zajos éljenzéssel vette tudomásul.

A pénztárnok jelentése szerint az egyesület tényleges vagyona megközelíti a 2900 forintot, bele nem számítva az idei jövedelmet.

Ezek után a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott dr. Vujevich Zoltán egyesületi pénztárnoknak, az egyesületi vagyon kezeléséért, nemkülönben dr. Matzitz Pál egyesületi jegyzőnek a jegyzői teendők végzéseért.

Majd a tisztikar és a választmány leköszönvén, a tisztújítás megejtetett. Az eddigi elnök a viselt tisztséget továbbra nem volt hajlandó megtartani, de a tagok kérelmére — tekintve, hogy

az egyesület vagyonának a megteremtése az ő működése alatt történt és kívánatos, hogy a csarnok is az ő elnöksége alatt épüljön föl — újból elfogadta azt. Aelnök: dr. Thurszky Zsigmond, jegyző: dr. Matzitz Pál, pénztárnok: Roheim Zsigmond, jégigazgatók: Roheim Zsigmond és Szemző Károly, jégfelügyelő: Turkovits Gyula. Választmányának tisztviselőikön kívül tagjai: dr. Alföldy Árpád, Baky Elek, dr. Balogh Ernő, Fernbach Bálint, Fernbach Károly, Léderer Pál, Tárcazy Dezső és dr. Vujevich Zoltán. Egyesületi orvos lett: dr. Duchon János, ügyész: dr. Alföldy Árpád.

A női választmány tagjaiul megválasztottak: Csarsch Irén, Gallé Irén, Gyorgyovanszky Gizella, Jeszenszky Jolán, Konyovits Ivánka, Pataj Ella, Paul Mariska, Raisz Ilonka, Schreitter Miczi és Thim Karolin.

Számvizsgálók lettek: Csarsch Lajos, dr. Frank Mihály és Zottományi Mihály.

Kimondotta a közgyűlés, hogy a tagdíj ezen idényre 3 forint.

A tervezett csarnok építésének kereszttülvitelére a közgyűlés kiküldte az egyesületi elnöknél dr. Alföldy Gedeon, Roheim Zsigmond, Szemző Károly és Turkovits Gyula egyesületi tagokat.

Az egyház és a millenium. A magyar nemzet államalkotó ereje mellett a magyar egyházfejedelmek hazafiassága szolgáltatta a legszebb bizonyítványt. A kereszténység békés hódítása Magyarországon ezer éven át lépést tartott Szent-István birodalmának állami megerősítésével. Mindenkor nagy szerencséje volt nemzetünknek, hogy a múlt századok legadázabb polgárháborúinak idején sem talált hazánkban bebocsátást a fajgyűlölet. És ha a fajgyűlölet és vallásüldözés a mariáni királyság határait átépni képes nem volt, ezért az érdem első sorban a magyar katolikus egyházfejedelmeket illeti, a kik egy ezredév alatt mindig egybe tudták kötni apostoli keresztényi érzületüket az államférfiúi felvilágosodottsággal és az emberbaráti, előrehaladó eszmellettel. A felebaráti szeretet keresztény vallásának géniusza, a ki a hatalmasokat mérsékelte és irgalmasságra tanítja, a gyengéket az erősek durva erőszaka ellen védelmezi és szóval a keresztény állam alapelvei és alapfeltételei vezérelték mindenkor a magyar egyházfejedelmeket.

A pástorlevél, melyet Császká György érsek a millenium alkalmából kibocsátott, újabb bizonyítéka annak, hogy a kalocsai érsek a magyar nemzet ez ünnepe is magas állásában az őt megillető jól megérdemelt helyen van a magyar egyházfejedelmek élén. Teljes joggal mondja pástorlevelében Császká érsek: „Hogy nemze-

tünk ezer esztendőn át annyi vesély és balszerencse közt szerencsésen fennállott, azt főleg annak köszönheti, hogy nagyban és egészben hű maradt a keresztény elvekhez.”

Ehhez járul még, hogy a magyar egyházfejedelmek, mint egész munkás életének fáradatlan hazafias működése alatt Császká érsek is bebizonyította, az evangélium tanítását: „ora et labora.” — élő igazsággá tették. A magyar egyházfejedelmek és papság hagyományos dicsőségéhez tartozik, hogy a tudomány és a nemzeti kultúra baladásán a magyar klerus a püspökök vezetése alatt, testvériesen, hazafiisan és a legemesebb verseny által lelkesítve, a laikus elemmel együtt, példadólag működött ad majorem Dei et Hungariae gloriam.

A mit a millenium küszöbén elhallgatni, felekezeti különbség nélkül el nem ismerni, hálátlanság lenne.

A kaszinó helyiségeinek kibővítése.

Régi terv, hogy a zombori kaszinó-egyesület épületét kibővítsék, esetleg emeletre felépítsék. Ez a terv — úgy látszik — most megvalósul. Poppovits Sebő, a kaszinó igazgatója e tárgyban a következő előterjesztést tette a kaszinó választmányának:

Tekintetes választmány!

A zombori polgári kaszinó-egyesület 25 évi fennállása óta fokról-fokra emelkedett, s ma már Zombor városában tekintettel hivatására és azon a tagok által itt élvezett otthonra egy nélkülözhetetlen kellek mit igazol azon körülmény, hogy tagjának száma ma 373 szót meghaladja.

A kaszinó egyesület történetét a hűségnek megfelelőleg leírta az alig múlt időben ünneplott jubileumának alkalmára dr. Kollár Győző egyesületi volt titkár, melyből világosan kitűnik, hogy az egyesület megalakulása óta zászlójára a „baladás” szép eszméjét tűzte ki és ezt egy hazafiság, mint az egyesületi tagok mindennemű kenyelme és szórakozása szempontjából a legszebben cultiválta is.

A hazafiság szent eszményének és az egyetértés nélkülözhetetlen szükségének tudatában mindenkor iparkodott az egyesület kebelébe mentül több tagot befogadni s nekik a kényelmet biztosítani, hogy ezt tehessen, iparkodott a szűk bérházból egy tágasabb s a körülményeknek megfelelő lakbelyiséget magának biztosítani és ezt az annak idején a jelenleg tulajdonunkat képező házbeszerzése és az akkori igényeknek megfelelő átalakításokkal eszközölte is.

Mint hogy azonban ezen 10—12 év előtti építkezés és átalakításokkal nyert helyiségek a jelenben szűkeknek és a tagok számarányát tekintve kevésnek bizonyultak, sőt miután ezek a közegészségi szempontból is az egyesület céljainak meg nem felelnek, s miután az egyesület tagjai méltán igényelhetik, hogy egy közegészségi mint kényelmi szempontból az egyesület helyiségei kiterjesztésének és átalakításának a szükséghez képest és a körülményeknek megfelelőleg berendeztessenek; ugyanazért mint egyesületi igazgató legjobb meggyőződéseim által ösztönöz-

A „BÁCSKA” tárcája.

Leszel-e majd az én kicsi feleségem?

*Ha palota helyett kunyhó lesz lakásom,
Künn az erdő mélyén, egy kicsi tisztáson.
S a kunyhónál nem lesz egyebem ennékem,
Leszel-e majd az én kicsi feleségem?*

*S ha mennyezet helyett szalmaszup lesz ágyunk,
S gondoktól gyötörve nyugtalan lesz álmunk,
Ha egyebem nem lesz, csak a reménységem,
Leszel-e akkor is az én feleségem?*

*S ha majd megbénulva, reményt elveszítve,
Csekély munkaerőm végsőig feszítve,
Romba dől, eltűnik, utolsó reményem,
Marad-e akkor is az én feleségem?*

Eichardt Károly.

TARCSAFALYÉK HŐSE.*)

Tarcsafalvy Mihály uram emlékének tartozom azzal, hogy ba előzőleg tisztázom a helyzetet, miképpen maradt ő kigyelme ottbon, ahelyett, hogy ment volna törökverni.

Irtak akkor egynehány évvel többet ezer és ötszáznál, amikor Tarcsafalvy Mihály uram rávette az őszülő fejét, hogy megbázasodik. Soká birkózott magában, tegye-e, vagy sem, de aztán meggondolta, hogy nem

*) A „Magyar Hirlap”-ból vettük át. — Szerk.

olyan gonosz dolog az, ha van menyecske a báznál, főként, mosolygó szemű asszonyka, aki gondoskodik a háztájról, meg az uráról, ki előtt terbes rigolyái is csak „hogár” számba mennek és aki szívesen melegít majd ruhát podagrától gyötört tagjaira. Sokat ér egy szerető asszony a háznál! Határozott és megbázasodott.

Alig melegítették fel kicsi felszűket, amikor hire szárnyal, hogy közeledik a copfos török, hogy végtelen hordái már ott buzódnak be Erdély felé az Olt völgyén és hogy kegyetlenül pusztítanak, csóvát vetnek a házakra, felegetik, kirabolják az udvarházakat, asszonyokat, öregket és gyerekeket kardelre bányának. A férfiakat rabláncra fűzik. És a szegény asszonyok közül szerencsés az, aki nem született szépek erre a világra, mert az legalább meghal, míg a szepet a török pasa rögtön nőül veszi, akár viszont szeretetik, akár nem.

Orsolya asszony, miut egy ölyvtől rettegő kis galamb buzódtott a párja oldalaboz.

— Kigyelmed itt hágy?

Mihály uram szomorúan nézett a feleségére, nem felelt, csak intett a fejével: itt hagylak!

— Itt hágy, jaj énnekem! Míg kigyelmed oda lesz, magam leszek. Ki vigyáz itt én rám, egy szegény árva asszonyra, hiszen az csak terül! Aztán ha jönnek a törökök...

Az asszonynak rémlátásai jöttek, átölelte az ura nyakát s tudósakadtáig kiáltott:

— Ne hagyjon, ne hagyjon. Itt vannak a törökök, elvisznek. Uram, szerelmes uram, megszakad a szívem, a szívem...

Le kellett fektetni a szegény kicsi asszonyt egy medvebőrös pihenőre, mert összeesik.

— Ne félj, kis galambom, hol vannak a törökök? Hisz azok erre sem jönnek. Szegény vidék ez itt, arany kell azoknak. Juhász kicsinyem. Aztán meg itt vagyok én melletted, nem hagylak, itt vagyok, nézz meg!

Az asszony nem merete felnyitni szemeit, félt, hogy egy utálatos, nagy állkaposos török pofát fog látni.

— Nézz rám Orsikám!

Az asszony felnézett.

— Kigyelmed az, kigyelmed az!

Olyan rossz látomásom volt, csomó török el akart rabolni kigyelmedtől. Borzasztó volt, és ha kigyelmed elmegy...

— Nem megyek, itt maradok veled.

— Beh jó, be jó. — Nem folytathatta a szegény asszony, kimerült s fáradtan esett vissza nyughelyére. Jól eső nyugodt álom terült el szemein, keble még lazasan pihgett, de lassan az is lecsendesült.

Mihály uram pedig ott hagyta az asszonyt s kiment a cseledházba. Volt ott neki egy öreg szolgálja, a Birge, az pedig egyedül lődörgött odabent.

— Te Birge, tanacsodat akarom.

— Szolgállok vele, instálom.

— Jönnek a törökök.

— Hallom itt kőrcálnak a Szamos batárában.

— Az ellen nekem is táborba kellene mennem, de az asszony!

— Szegény, gilice, instálom!

— Hát valamit csinálni kéne, hogy maradhassak, érted?

— Vagy igen!

— Itthon akarok maradni!

— Sz' ha csak annyi! Tudok én abhoz! Rám hagyhatja, barátságos lélekkel — instálom!

— Birge ment ki a házból, de mindjárt vissza jött, intett az urának, hogy kövesse. Kimentek, ott Birge oda mutatott az ország útja felé:

— Ni!

Többet se mondott. Felfogta észszel, hogy neki ott nincs mi mondani valója, beszél eleget az a pirosó ég, az a toronymagas füstoszlop, melyet meg-megnyal egy hosszú lángnyelv. Ott jár a török! Tarcsafalvy uramban elhült a vér.

— Mit csináljunk?

— Amit ha menydörgős idő uszik ránk. Bevárjuk míg vége lesz.

— Hogyan?

— Betűlünk a házba. A fehérsépet hozzá títetem a rokkához, majd tartom őket megalával. Nagy jó uram

tette az ügyet megfontolás tárgyává téven azon megfontolásra jutottam, hogy ezen az egylet jövőjére nagy fontossággal bír a kiható ügy előmozdítása végett a tekintetes választmány és közgyűléshez a következő előterjesztést tegyem:

Mondja ki a választmány és a közgyűlés, hogy az egyletnek szűk és a követelményeknek meg nem felelő helyiség és épület átalakítását és felszerelését szükségesnek látja, ennek fogantatásáért végett megbizta az egylet elnökét, igazgatóját, pénztárnokát, ügyészét Pribil Ernő, Roheim Károly, Wageman Simon, Falcione Lőrinc egyleti tagokat, hogy évekre kihatolag akár pályázat, akár magán egyezmény útján szakértő mérnök által az átalakítási és építkezési terveket és költségvetést egy száz forintot meg nem haladó díjazás mellett készítsék el az építkezések és berendezések költségei fedezésére és a jelenleg az egylet tulajdonát képező zálogjogilag bekebelezett 5000 frt kölcsön kifizetésére felhasználandó — s 40 év alatt visszafizetendő 30—35 ezer frtyi amortizációs kölcsön biztosítása végett magukat egy vagy több zombori vagy más pénzintézettel érintkezésbe tegyék és az elkészítendő terv építési és felszerelési költségvetéseket a választmány útján a közgyűlésnek mutassák be.

Ezzel van szerencsém bejelenteni, hogy a fenti kölcsön biztosítása végett a folyó hó folyamán Budapestem létem alkalmával több nagy és ilyen építkezési kölcsönök adásával foglalkozó pénzintézetek vezénylő férfiával előleges magán tárgyalást folytattam, kik is oda nyilatkoztak, hogy a telekkönyvi kivonat úgy az építési és átalakítási tervek a költségvetés úgy az építési feltételek felkötés után hajlandók kérelmemre — a szükséges kölcsönt az egylet részére kieszközölni és biztosítani.

A kölcsön felvételi módozatok megállapítását és mikénti biztosítását, úgy annak, mely pénzintézetből leendő felvételét a zombori takarékpénztár vagy több más pénzintézetből nyerendő értesítések alapján a kiküldött bizottság eszközölni, s jóváhagyás végett a közgyűlésnek bemutatandja.

A felveendő kölcsön évi törlesztési részletei a jelenlegi 323 tag és az építkezés folytán még szaporodó tagok tagdíjaiból, úgy az ez által emelkedő játék pénzeiből befolyandó jövedelemből, azon esetben pedig, ha az 1897. évi költségvetés szerint az eddigi jövedelemből fedezhetők nem volnának, a minden szép és hasznosért szívesen áldozó tagok által a tagdíjnak csekély 2 frittali felemelésével elérendő fedezetből lesznek fizetendők.

Azon meggyőződésben, hogy a tekintetes választmány és a közgyűlés jelen előterjesztésemet, mint egylettünk felvirágzását s haladását célzó intézkedést magáévá teszi és az által az utódok halálját és emlékezését magának biztosítja és egylettünknek örök és állandó lakhelyet teremt.

Zomborban, 1896. évi január hó 12-én.

Popovits Sebő,
igazgató.

A közoktatásügyi miniszter és a tanítók.

A második ezredév hajnala örömteljesen, rózsás színben virradt fel a magyar tanítóság számára, amennyiben Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter nyílt levélben tisztelte meg a hazai tanítóságot, üdvözlőlvén őket, mint a biza munkásait, elismerését fejezte ki előlük eddigi hasznos működésükért, buzdítván őket a nemes munka további sikeres teljesítésére.

E levél nemcsak megtiszteltető a hazai tanítóságra nézve, hanem egyszersmind fényes bizonyítéka annak is, miszerint a miniszter tisztelni és becsülni tudja azt a kart, amely eddig elhagyatva a világtól, a társadalom mostoha gyermeke volt. A miniszter felemelte a tanítóságot abból a mederből, a melybe a társadalom taszította, hol részük csak megvetés és lenézés volt, arra a magaslatra, a mely őket illeti. Megmutatta a világ előtt, hogy ezt a testületet, melynek kezében hazánk kulturális fejlődése, hazánk szellemének alapköve van letéve, tisztelni és becsülni kell. Rá mutatott arra, hogy a tanítói hivatás nemcsak hogy nem az utolsó helyet fog-

meg a nagyszony varjának a kandallós szobában, akár ki se jöjjenek. Mindennek vége lesz egyszer, ennek is, instálom!

Birge aztán összehajkúrosztta a sok keservesen jajaító nőcselédet s beteretle őket az udvarházba. Mind kaptak egy guzsalyt, fonják meg. Hogy kedvet csináljon Birge a munkához, azt mondta, hogy aki legegélbb kész lesz a guzsalával, az fog legegélbb férjhez menni. A lányokat nem vidította fel még ez sem. Birge rázta a fejét. Bolond egy nép ez a leány nép! tegnap még a lelke üdvösségét is odaadta volna egy legényért, ma meg már nem kell neki!

Mihály uram pedig odabenn a kandallós házban csitíttatta a feleségét. Nem hitt most az asszony az urának, egyre bujta annak az ölet és ritt.

Nem soká vártak magukra az eblelkü törökök. Ott lopózkodott már egy az ablak alatt. Itt vannak. Birge, te tudod, hogy mit csinálj!

Birge azt mondta a lányoknak: — Azt' csiba, te fehéruép! Kifordult az udvarházból és a kapu elé állt, két, három nyíl röptül el a feje mellett már. Eles sivitással szelték a levegőt. Egyszerre megkapta valaki hátulról: — Megvagy, Birge! — Meg, én!

Birge megfordult volna, de az a valaki, aki fogta, erősen fogta.

— Erissz el no, hadd forduljak meg!

— Elébb leültél!

— Nem lesz az úgy jó. Erissz mán!

— Itt a számadás napja, Birge. Nem megmondtam, hogy jön még fel énnekem is egyszer a nap, de lemegy a nap akkor tenéked!

— Bántottalak én?

— De bántottál!

— Bántott a... Legalább tudnám, ki vagy, azt se tudom, instáljalak-e?

— Én vagyok a folti bíró, Birge! Tudod-e most miért lakolsz?

lalja el a társadalomban, hanem oly fontos, mint bármely más hivatás — nemes és tisztességes, sőt tekintve a szent célt, honleányokat, s honfiakat nevelni a hazának sokakon fölt emelkedik.

Es van-e tanító, aki ennek a megtisztelő bizalomnak nem örülne? Van-e tanító, kinek szívét fel nem melegítik a miniszter őszinte szavai? Van-e, aki az elismerés szava, ha lehet még nagyobb lelkesültségre s buzgalomra ne indítaná? Nem, nem képzelhetünk mi olyat.

A miniszter úgy szól a tanítókhöz, mint szerető családfő szokott szólni a család tagjaihoz. Meleg szeretettel, igaz őszinteséggel és a bizalom legszebb hangján. Ez minden esetre jól esik a családtagoknak, hát még azoknak, kik eddigelé a család mostoha gyermekei voltak, hiszen a szeretet édessé teszi a keserű kenyeret, egy őszinte szív elfeledtet sok lelki fájdalmat, a jóindulat és rokonszenv mindenkor buzdít és lelkesít a munkára, feléleszti a csüggedőket, edzi erőket s ösztönöz a kitartásra.

A miniszter e levelével legigazibb jelét adta a tanítóságnak arról, hogy szívén viseli a tanítók érdekét, megerősítette azt a hitet, azt a rendíthetetlen bizalmat, melyet a tanítóság a népnevelés ügyét illetve, magas állásának elfoglalása percében beléhelyezett.

A tanítóság meg lehet nyugodva és bizvást remélhet jobb sorsot, egy szebb jövőt, mert ott, a hol jóakarát honol, a tanítói hivatás iránti szeretet tüze ég, ott a tanítók anyagi és erkölcsi támogatása nem késhetik soká, jönni kell és jönni fog egy jobb kor, a midőn a tanítóknak helyzete javulni fog, a megélhetés számukra biztosítva lesz; a mikor elémul a tanítók ajkán a panasz és begyógyulnak a mostoha sors által feltépett sebek. A midőn a tanító élnet hivatásának s lelkesülten lelkes honfiakat nevelhet a hazának, mert nem kell a mindennapi kenyerért küzdeni.

Magyarország népoktatás ügye büszke lehet közoktatásügyi miniszterére. Egy vasszorgalmú és akaratu férfit találunk benne, ki egy évi minisztersége alatt évtizedes munkákat végzett, a ki éles szellemével mindjárt átlátta népnevelés ügyünk bajait, rögtön ráakadt az akadályokra, melyek népnevelés ügyünk menetét nehezítik.

Wlassics Gyula nem ismer fáradságot akkor, a midőn arról van szó, h. gy a hazának önzetlen szolgálatot tegyen. A sok életbeléptetett, valamint a tárgyalás alatt levő reformintézkedések mind arra mutatnak, hogy a miniszter komolyan és eréjének teljes erejével fel akarja támasztani mélyen szunnyadó álmából népnevelésünket, fel akarja élesíteni és egyszersmind egészséges életet önteni belé. Évtizedek mulasztását pótolja egy maga, a haladás útjára igyekszik terelni azt az ügyet, a melyly eddig legkevésbé foglalkoztak, a melyet mindenki lényegtelen tényezőnek tartott, de mely a maga valóságában a haza legfontosabb, legszentebb ügye.

Szóval a népnevelés ügye a második ezredévre helyes és nagy horderejű alapot kap, célhoz vezető irányt a siker eléréséhez.

Ezek után nem lehet nagyobb óhajunk mint az, hogy Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszternek még sokáig legyen alkalma lelkes munkásságát a haza szent ügyében érvényesíteni, alkotniképes tetterejét a népnevelés- és tanügynek szentelni és azzal felvirágoztatni. Ünfeláldozó munkássága közben pedig ne vonja meg ezentul sem jóindulatát a tanítóktól, mert a miniszter elismerése képes őket leginkább lelkesíteni és buzdítani szép hivatásuk teljesítésére. Ha a vezér a szívének magasra tartva, bevilágítja a tanítók pályáját, ki téveszthetne irányt? Midőn pedig tanítógyűlések felvirágoznak, vele együtt hazánk szellemi hatalma is lendületet nyer.

Legyeu a második ezredév miként hajnala, a nemzeti népnevelés megalapítása, a magyar tanügy újjászülésének dicső korszaka.

Erschinger János.

Kiállítás a hó alatt.

Csendben, zajtalanul, de a multak iránti kegyelet és a jövőbe vetett hit ünnepies hangulatával léptük át Magyarországot millénárius esztendejének küszöbét. Jégkéreg borítja a természetet, de a hó felett, Petőfi szavai

Erre Birge sem maradt olyan veszteg, mint eddig, erőset lökött magán s kicsusztotta a bíró nyakszorító öt ujjá köztül. Megfordult s ott látta maga előtt a folti bírót, török ruhában, turbánnal a fején, görbe kard, handzsár, meg faragott makkos pisztoly az övébe dugva. A bugyogója meg olyan bő volt, hogy lehetett volna belőle legalább hét magyar nadrágot varratni.

Birge csak elamult, mikor meglátta:

— Bolond napja van ma kendnek, bíró uram?

— Megvállik, kinek van bolondabb, nekem-e, vagy neked? Én vagyok, öreg, a török vezetője itt a Szamoson. Utánam jön kétszáz jaucisár. Itt várnak az erdőben. Látod ezt a nyilat, ami itt furódott be most ebbe az ablakdeszkába? Azok üzenik, hogy siessék. Türelmetlenek már nagyon. Erre az én válaszom az szokott lenni, hogy levegőbe sűtöm ezt a pisztolyt. Nézd, milyen szép pisztoly, ugy-e szép! Beszélj már no, vagy megkukulál?

— Pogány pisztoly!

— Ha én ezt elűstöm, az én legényeim megrohanják a házat, hogy akkor mi marad belőle, azt csak az isten fogja tudni, mert elevenen itt senki sem marad.

Megint sivitott feun a levegőben egy nyíl.

— Nézd, hogy sietnének...

— Hát bíró uram, mit csinál kigyelmed. Az édes anyját gyilkolja, a maga hazáját? Van lelke?

— Hallgass Birge, elmondta ezt nekem a szettyei tisztelendő szebben, mint te! Arra se hallgattam. (Itt gazul hunyorított a turbános magyar a szemével.) Nem megyek el innét úgy, hogy szét ne hordassam ezt a házat. Azon az ajtón megyek be, amelyiken utoljára jöttem ki, mikor kiadták az utamat. Azaz, hogy csak te adad ki, mert a lányod akart folti bíróné lenni. No Birge, ezért lakoltok!

Elkezdett játszani a pisztolyával. Birge a vállára tette a kezét.

— Hátba odaadnám azt a leányt, meg három parcella földet, abból a jó zsiros földből, ott a folti batar-szélén, a parkon...

szertint, „piros rózsza koszorúzza a telet“. Piros rózsája a kegyeletnek, a reménynek, a nemzeti öntudatnak és ezer év viszontagságai után a békés fejlődés és hatalmas lendület áhitatának.

Ünnepies hangulat szállja meg a tömegek szívét és mindenki érzi, hogy a most ránk köszöntött új esztendő a történelem ritka évfordulói közé tartozik. Ezer év nagy idő egy nemzet életében és ritka az a nép, mely állami fennállását ily hosszú időre kiterjeszteni képes lett volna. Az ó-kor kulturáncái között Judea, Persia, Phönícia, Hellas, Róma, egy sem érte meg fennállásának ezredik évét és az ujkori nemzetek között sincsen Európában egy sem, mely ugyanazon földrajzi határok keretében, ugyanazon állami szervezet mellett ősi alkotmányának eredetét, az uralkodó faj változatlan suprematiájá mellett, ezer évre kiszámíthatná.

Nagy népek és nagy birodalmak pusztultak el, mialatt a magyar válságos, nehéz viszonyok között, tatártól, töröktől, gyakran önkéntől is vérezve, hősi bátorsággal meg tudta védelmezni nemzeti önállóságának csaknem szakadatlanul ostromolt védő sáncát. A mostan élő leghatalmasabb nemzetek is ezer év előtt még alig léteztek; az orosz még adót fizetett a tatárnak, lengyelnek, Anglia még meg sem kezdte nemzeti alakulásának physiological processzusát; a francia még nem állapította meg állami határait, a német szét volt tagolva és az olasz nép századokon át a pápa világhatalma alá tartozott. Azok a népek pedig, melyek a magyarokkal együtt ezer év előtt léteztek, életviszonyaikban annyira elváltoztak, hogy rájuk ismerni se lehet.

A lengyel fel van osztva, a bolgárt elnyelte a szlávság, a bajor és szász más földrajzi és jogi határok között él, mint azelőtt, Velence hatalma teljesen alányatolt és Dalmácia melléktartományává süllyedt. Csak a magyar faj tartotta magát és nem bódolt meg senkinek, a minthogy ő sem iparkodott soha magába olvasztani vagy leigazni más népet. A bódolt népek, mint az Munkácsy Mihály bonfoglalási képe is mutatja, szabadon és önzéretes megadással járultak a hódító Árpád elé, hogy felajánlják neki földjüket, mert a hódító hadvezér nem kívánt maga előtt látni rabszolgákat, csak alattvalókat. Talán jobb lett volna, ha századok beolvastó politikája által Magyarországon is úgy, mint Franciaországban, Angliában és Németországban történt, az összes nemzetiségek egy egységes, egynyelvű nemzettel alakultak volna át, de a magyar nép többre becsülte a szabadság független érzését, semhogy attól bárkit is megfosztani iparkodott volna.

Igy él ez a nép, csaknem minden fajrokonság nélkül, magára hagyva immár ezer esztendő óta itt Európában és államfentartó tulajdonságainál fogva még sok száz év történelméből ki fogja venni a maga részét a jövőben is. Az isteni gondviselés különös kegyelme segítette eddig és tizedik szekulumában megifjulódtott újra. Azért ifju vértől pezsgő lelkülettel méltó, hogy megünnepelje évezredének dicső emlékét és keitős arccal, mint Janus, messze időkre visszapiantván, büszke önértettel és rendíthetetlen bizalommal előre is szegezzék tekintetét, mely a multak emlékeiből a remény szárait szöheti tovább, a jelenkor fejlődésének ragyogó sugaraival.

Tiszszázados kulturánk hazai fejlődését és nemzetünk életképességét az emberi tevékenység minden terén, az országos ünnepek központját képező millénárius kiállítás lesz hivatva minden irányban kellő módon méltóan feltüntetni. A modern Magyarország eleterős produktív képességének bemutatása mellett, retrospektív kiállításunk a történelem rég letűnt korszakait is fel fogja eleveníteni. A régi ereklyék gyűjteménye, régi épületek, műemlékek, szobrok, képek, múkincsek, fegyverek, okmányok és mindenféle régi magyar emlékek összeállítása különös specialitását fogják képezni ennek a szó szoros értelmében igazi nemzeti kiállításnak, mely történelmi részének különös vonzereje által felülmúlja az eddigi összes kiállításokat, melyek eddig csaknem kizárólag az ipari haladás és nemzetgazdasági termelés versenyképességének igazolására szorítottak. A magyar nemzet örökös harcaiban és létfentartásáért vívott küzdelmeiben sok becses emlék elpusztult, de annak becsesebbek és értékesebbek lesznek előltünk azok, melyek

— Ugy-e, most már jó vagyok én is! Aki beste lelked van.

— Bíró uram, ha szereti azt a lányt még, derék lány az, meg szép is, kék szeme van, meg szőke haja. Odaadom, kibazásitom módosan.

— Szeretem én azt a lányt nagyon Birge! — mondta komoly hangon a bíró — Isten ugy segéljen, amilyen igazán szeretem. Aztán tudja kigyelmed, kell nekem azt a törököt vezetnem, különben levágja a fejem bőrért vendégbajnok. De adja rá a kezét, hogy nekem adja azt a kicsi lányt...

— Itt a kezem, fiam uram!

(Megint röptül egy nyíl az erdőből az égnek.)

A fiam uram két ujját a szájába tette s egy éleset fűtlyentett, aztán megint szaporán többet egymásután.

— Megtettem, ami az én dolgom volt. Isten áldja meg, apám uram!

A bíró megfordult és ment az erdőbe. Birge pedig befordult az ura pitvarába. Ott az ajtóban meg kellett esküdnie Krisztus szentségese öt sebére, hogy ő a Birge. Csak ugy eresztették be.

Benn a kandallós szobában az asszony halványan feküdt a pihenőn. Tarcsafalvy uram ott szolgált körülte s mikor meglátta Birgét, sugva kérde:

— Mi van?

Birge szó nélkül az ablakhoz intette az urát. Itt vártak egy darabig, míg aztán látták, mint vonul ki csendesen az erdőből egy csomó török:

— Instálom! — mondá Birge és rájuk mutatott.

— Hogy tetted ezt, Birge? — kérde a meglepetéstől nehezen Tarcsafalvy.

— Ha van az embernek eszi! — mondá a félvállán egy nagyot rántva, kiment a szobából.

Csak este, mikor lefeküdt, gondolt arra, mit csinált volna, ha egy valóságos török csipté volna nyakon?

Erre a kérdésre azonban nem tudott magának megfelelni.

Rexa Dezső.

a hazai számunk

A külföldi gyűjtési utat választó melyet látogatni érdekes tása is portok kat. El eddigi mesze és kise ezek kö az ősi renaissza zetiség lesz beu gyáripa kőzolta letek, a cukorgy a hóval emelked tási van tárgyal gátok se gokból, Aug szomszré jelentés melyek

Az halad és meglet b érintkez Ma való ká barátot a külföl saját sze is fogu a kiállit eiótt, de mekne s nemz

Is domásit az e cél melyre a Emil ág felügyel

kereske mandátu Megváa Heindl András

Bucsuzaa tisztvisel távozó szönte n

A biróság székebe

Ki az itter i lesznek

Sz István talaiban kérészek

A kel. szer Butkovt volt nap

Gy iváni M betegség urnó na

Ti gákra v A folya Kornél n vizsgálat tásra, m

Gy Gusztó b igy szöi Kulnesi rokona k nemesni hadnagy részesté életének boldogul d. e. 19 a közter rittatni. vaira!

M egylet e melyre e dekes e szövegű.

H jegyző k követke ma jelet nyujtód: 46., bold vedés ut szdernt fognak a bamvaira

a hazafias kegyelet által az ország különféle vidékein számunkra eddig megőriztettek.

A mi Magyarországon és hazánkra vonatkozólag külföldön régiség csak található, az mind össze van gyűjtve és vagy eredetiben, vagy hű másolatban művészi utántartallal leszállhat a majus 2-án kezdődő és valószínűleg a késő őszi hónapokba nyúló kiállításra, melyet előreláthatólag a külföldről is tömegesen fognak látogatni. Napról-napra érkeznek már az érdekesnél érdekesebb történelmi reliquiák és az ipari cikkek szállítása is már a jövő hóban megkezdődik. Az összes csoportok befejezték előkészítő és előjegyzési munkálataikat. Eddig 16,000 kiállítónál több jelentkezett, mely az eddigi összes országos kiállítások jelentkezőinek számát messze túlhaladja. Körülbelül kétszáz nagyobb szabású és kisebb, de remekül kiállított épület készen áll és ezek közt a történelmi főcsoport: Vajda Hunyad vára, az ősrégi jáki templom és Mária Terézia korabeli renaissance-épülettel, az ország faluja a magyar és nemzetiségi utcával, hol a magyarországi vidékek népelete lesz bemutatva, az óriási iparcsarnok, mezőgazdasági, gyáripari, tengerészeti, hadügyi, pénzügyi, közlekedési, közoktatási, bányászati stb. monumentális nagy épületek, a közegészségi, meteorológiai, borászati, balászi, cukorgyári, tejgazdasági, malomipari s száz más pavillon a hóval födött fehér lepel alatt egy mesebeli város kiemelkedő pontjait képezik. A nagyköruton épült kiállítási város nemsokára be fog népesedni a kiállítandó tárgyak sokaságával, ünnepelő közönség és külföldi látogatók seregével. A világ minden tájáról, messze országokból, Amerikából, Indiából, Egyiptomból, Olaszországból, Angliából, Francia-, Német-, Törökországból és a szomszédos keleti tartományokból egyre-másra jönnek a jelentések, konzulátusoktól, társulatoktól, hatóságoktól, melyek tömeges és csoportos látogatókat jelentenek.

Az érdeklődés a folytonos előkészületekkel együtt halad és mire a hó elolvad és a tavaszi enyhe szellő meglebben, Magyarország kiállítása a népek testvéries érintkezésének gyűlöhelyévé fog válni.

Magyarország ezeréves története sok ellenséggel való küzdelemmel van tele; az ezer év végén sok barátot fog szerezni nekünk az az ünnepi alkalom, hogy a külföld hazánk kulturális életképességéről a kiállításán saját szemével fog meggyőződést szerezhetni. De magunk is fogunk belőle tanulni és azért bizavást elvárjuk, hogy a kiállítás nemcsak dicsőségünket fogja emelni a külföld előtt, de hasznos iskolája is lesz mindazon törekvő elemeknek, melyek Magyarországot jövőjéért a komoly munka és nemzeti haladás biztos sikerétől várják és reménylik.

Fekete József.

Ujdonságok.

Istentisztelet. Az ágost. evang. híveknek tudomásul adatik, hogy folyó hó 19-én délelőtt 10 órakor az e célra kibérelt helyiségben istentisztelet fog tartatni, melyre a tisztelt hívek ezennel meghívotnak. Korossy Emil ág. ev. ut-lelkész. Medveczky Zsigmond egyházi felügyelő.

Iparkamari tagok választása. A szegedi kereskedelmi és iparkamara zombori kültagjainak a mandátuma lejárván, a napokban új választás történt. Megválasztottak a kereskedők közül: Bikár Simon és Heindlhoffer Róbert, az iparosok közül: Pekánovits András és Uhrich Vince, póttagok: Koszanius C. A. és Steiner Alajos.

Bucsuzás Hauke Imrétől. Folyó hó 15-én bucsuztak el az apatini járási jegyzői kar, előjárók s tisztviselők Jesei Henrik szolgabíró élén Hauke Imre távozó főszolgabírótól, ki az ovációt meghatottan köszönte meg.

Athelyezés. Szabó Lászlót, az apatini kir. járásbíró aljegyzőjét áthelyezték a budapesti kir. törvényszékhez.

Kinevezés. Boros Béla zombori szakaszvezető az itteni pénzügyi szakaszhoz m. kir. pénzügyőri szemlélnék lett kinevezve.

Számonekérés a városnál. Dr. Vojnits István főispán Zombor város összes közigazgatási hivatalaiban a jövő héten, esetleg e hó vége felé, számonekéréseket tart.

A patriárka irnoka. Brankovits György gör. kel. szerb patriárka Zomborból vitt magának egy irnokot. Butkovits Györgyöt, a városi számvétségénél alkalmazva volt napidíját nevezte ki.

Gyászhir. Id. Michels János a priglevica-szentiváni Michels család Nestora folyó hó 15-én hosszas betegség után elhunyt. A boldogultban Szemző Gyuláné urnó nagybátyját siratja.

Tiszti orvosi vizsgák. A tiszti orvosi vizsgákra való jelentkezés ez évi február havában történik. A folyamodványok a vizsgáló bizottság elnökéhez Chyzer Kornél miniszteri tanácsoshoz Budapestre intézendők. A vizsgálatok Budapesten, tekintettel a millennárius kiállításra, március hó 2-án veszik kezdetüket.

Gyászhir. Kuluncsits József, a mi Kuluncsits Gusztó bácsink testvéröccse meghalt. A gyászjelentés így szól: Kuluncsits Ágoston és Radány Gyuláné szül. Kuluncsits Berta fájdalomtelt kebelrel tudatják számos rokonak és ismerőseik nevében is felejthetlen fivért nemességmilitáris Kuluncsits József 1848. évi honvéd főhadnagynak rövid szenvedés és a halotti szentségekben részesülés után 1896. évi január 12-én, esti 6 órakor életének 68. évében történt gyászosan elhunytát. A megboldogult bült tetemei f. évi január hó 14-én Borsódon d. e. 10 órakor — a szentmiséáldozat után — fognak a köztemetőben a róm. kath. szertartás szerint eltakarítani. Baján, 1896. január 13-án. Áldás és béke hamvaira!

Meghívó Eszékről. Az eszéki korcsolyázó-egylet e hó 19-én délután jelmezes jégünnepelet rendez, melyre meghívta a zombori korcsolyázó-egylet is. Érdekes és örömdetes tény, hogy a meghívó magyar szövegű.

Halálozás. Farkas Sándor plávnai községi jegyző felesége a napokban elhunyt. A lesújtott férj a következő gyászjelentést bocsájtotta ki: Mely fájdalommal jelentem, hogy szeretett nőm baachmegeyi és nagy-nyujtói Farkas Sándorné szül. Schmer Berta életének 46., boldog házasságunknak 27-ik évében hosszú szenvedés után folyó évi január hó 8-án Plávnán jobblétre szenderült. Hült tetemei folyó hó 10-én d. u. 3 órakor fognak a plávnai köztemetőben nyugalomra tétetni. Béke hamvaira! Farkas Sándor.

Halálozás. Medveczky Zsigmond a zombori folyammérnökség vezetőjének Edith nevű leánya f. hó 14-én elhunyt. A gyászjelentés így szól: medvecei és kishesztercei Medveczky Zsigmond és neje a szülői szívnek legmélyebb fájdalommal és gyászával tudatják, forrón szeretett drága gyermekük Edithkének folyó évi január hó 14-én reggeli 6 órakor, zsenge életének 7-ik betében történt gyászosan elhunytát. A szeretett kedves kis halott földi maradványa folyó hó 15-én délután 4 órakor fog a róm. kath. sírkertbe örök nyugalomra tétetni. Zombor, 1896. évi január hó 14-én. Béke drága hamvainak!

Kereskedő ifjuság balja. A zombori kereskedő ifjuság febr. 1-én bált rendez. A következő tartalmu meghívót bocsájtják ki: Meghívó. A zombori kereskedő ifjuság f. 1896. évi február hó 1-én a „Vadászkürt” szálloda disztermében alakítandó egylettik alaptörkéje javára zártkörű kereskedelmi bált rendez. A rendezőség: Engel Mór elnök, Topalovits Constantin háznagy, Szász Sándor jegyző, Arnovlevits Emil alelnök, Szabó Nándor Peter pénztárnok, Dörfler Janos, Duschak Izidor, ifj. Flech Lipót, Goldberger Izso, Hirschenhauser Mór, Klein Vilmos, Paresietes Károly, Schiek Rezső. Tuna Gusztáv, Theodorovits Konstantin, Weisz Adolf, Belépti díj: Személyleg 1 frt, családijegy 2 frt 50 kr. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek előre válthatók: Engel Mór, Arnovlevits D., Szabó Nándor Peter, Mayer és Thum, Sztrilich Zsigmond, Schön Adolf és Kollár József uraknál. Fellépítések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A meghívó másra át nem ruházható és a pénztárnál kívánatra előmutatandó.

Piknik Apatinban. A következő tudósítást vettük: Az apatini kisedő-egylet női választmánya — az itteni fiatalok közbenjárásával — az egyesület javára január hó 11-én az „Andrés” féle vendéglő összes helyiségeiben zártkörű pikniket rendezett. A mulatság vacsorával fel 9 órakor vette kezdetét, mely után táncra perdült a fiatalok. Legtöbben diszes s festői jelmezekben jelentek meg. A résztvevő hölgyek között névsora a következő: özv. Altöldy Jozsefné, Balázs Vincéné, Becker Ferencné, Balogh Miklósné, Declava Béláné, Dombovits Antalné, Dombovits Dávidné, Doleschall Alajosné, özv. Egi Lajosné, Fauszt Jánosné, Hauke Imréné, Hann Vilmosné, Hockstock Józsefné, Ibisits Ignácné, dr. Kek Lajosné, Kissimrédy Pálné Kupuszinaról, König Benedekné, dr. Lang Józsefné, Langer Janosné, ifj. Mayer Janosné, Milla Mártonné, Nagy Janosné Kupuszinaról, Pfeifer Karolyne, Pukáts Antalné, Rátay Tivadarné, Rebák Istvánné, Szavadill Józsefné, özvegy Theisz Györgyné, Török Endréné Kupuszinaról, Zsuffa Antalné. Meltő elismeréssel és köszönettel kell adoznunk a mulatságot rendező urnóknak és pedig: Balázs Vincéné, Dombovits Antalné, dr. Lang Józsefné, Pfeifer Karolyne, Rátay Tivadarné, Theisz Györgyné és Zsuffa Antalné urnóknak, kik a legnagyobb buzgalom s fáradtsággal a legkisebb részletekre is kiterjedő figyelemmel — az ilyen nem csekély teherrel s nagy figyelmet és előrelátást igénylő mulatságot rendezték; — s azonkívül egész éjjelen által is azon fáradoztak, hogy a résztvevő közönség igényeinek minden tekintetben eleget is tegyenek. Szíves fáradozásukért a jótékony céll érdekében tebtát bálás köszönet! (Azt is megsgom tettes szerkesztő urnak sub rosa, hogy a most nevezett urnók, mint gazdasszonyok, nagyon fessek voltak s így az általuk nyújtott ételek megegyezzer oly jók voltak, mintha azokat frakkos pincérek szolgálták volna fel.) — A bevétel 160 frt volt, ebből fellépítés 12 frt; kiadás 65 frt. Tiszta jövedelem 95 frt. Az első négyest 38, a másodikat 32, a harmadikat 26 pár táncolta. A mulatság pártját ritkító feszelen jó kedvben s legjobb hangulattal reggeli fél 7 óráig tartott a bezdáni cigányok vig nótái mellett. Ezzel azonban még nem volt vége a mulatságnak, mert vasárnap délután 4 órakor a bálózó közönség majdnem teljes számban megjelent az ugynevezett „morzsa” bálra s most már másodnapos rózsas kedvben, vig nótázás s tánc mellett a késő éjjeli órákig együtt maradt. Bátran állítható, hogy Apatinban már sok kitünően sikerült mulatság volt, de ehhez hasonló még sobasem. Factum est!

A könnyű korcsolyatanulás módja. A korcsolyázás megtanulásának egy praktikus módjáról olvasunk. Talán bemutathatnók a mi jégpályánkon is. Itt adjuk az érdekes sorokat. A budapesti jégpályán a napokban szakasztott olyan népszerű gépezet tűnt fel, amilyenben a kis babák járnai tanulnak s amely praktikus masinéria biztosan megövjia a babát attól, hogy valamilyen egyensúlyt veszítve, elbukjék. Nos hát egy ilyen gépezet siklott ide-oda a jégpályán, azzal a különbséggel, hogy karikák helyett szántalakkal. Joleső biztonsággal kapálódzott benne egy komoly ábrázatu gentleman, aki ezen a most még szokatlan uton iparkodik a korcsolyázás művészetét megtanulni. A korcsolyázók ugyan egy ideig nevelték a negyvenéves baba primitív rugaszkodásait, de csakhamar azonban konstatalni voltak kénytelenek, hogy hát ez a dolog nem is olyan nevetni való. Elvégre is, ha az a meglett férfi masinéria nélkül áll ki a sikos pályára s végigfekszi néhányszor a havas jeget, hát ez még sokkal kellemesebb s ettől eltekintve is nem fogja oly hamar megtanulni a korcsolyázást, mint ezen elmés gépezet segélyével. Szóval a gépezetnek nagy jövője van s eljő majd az az idő, mikor a találmány tökéletesített minőségében helyet fog foglalni minden korcsolyázó művelt család asztalán.

Táncmulatság Apatinban. Az apatini polgári-kaszinó f. é. január hó 25-én este 8 órakor saját könyvtára javára a kaszinó helyiségeiben zártkörű táncmulatságot rendez. Beléptijegy személyenként 60 kr.

Gyermekelőadás. A bácsalmási izr. iskolai növendékek által f. évi február hó 28-án egy színlelő-adás rendeztetik, és pedig a „Vendég” c. egy felvonásos vígjáték és „A tanítónő névnapja” c. bohós jelenetekkel fűszerezett szindarab. A darab rendezését és betanítását az iskola tanítója, Spitzer Ignác és neje eszközlik.

Szabadka a kiállításon. A szabadkai helyi bizottság rendezése mellett Szabadka város gazdaközönsége csoportosan vesz részt az ezredéves állatkiállításokon és a borászati kiállításon, melyekre már is tömegesen érkeznek a bejelentések a helyi bizottsághoz. Az állatkiállítási istállóban külön csoportban helyezik el a szabadkai lovakat és szarvasmarbakat. Tekintélyes lesz a szabadkaiak gyümölcs-kiállítása is, úgy hogy az ország harmadik városának az ezredéves kiállításban leendő méltó képvisellete biztosítottnak tekinthető. A kiállítási ügyek vezetését Schmausz Endre főispán vette a kezébe s az ő buzgalomának lehet köszönni a kiállítás érdekében indított mozgalom sikerét.

Színház.

Lecouvreur Adrienne.

Hétfő, január hó 13.

Az itt működő színtársulat legkiválóbb tagjának, Laczkó Arankának jutalomjátékául került színe Scribe és Legouve ezen batásos drámája. Az előadás gondosan rendezett és határozottan jó volt. Midőn Laczkó Aranka a II. felvonás közepén a színpadra lépett, a telt ház lelkes tapsvibarral üdvözölte, s diszes bokrétát nyújtottak át neki a zenekarból egy 105 frtot tartalmazó le-velborítékkal együtt. Valóban ezen kitünő művésznővel szemben ez volt a legszerényebb kifejezése hálánaknak azokért a sok élvezetekért és művészi alakításokért, melyek minden egyes felleptét jellemzik. Laczkó Aranka nemcsak betanulja szerepét, hanem abba belemélyed, átérzi, s megalkotja mesterileg és úgy, a mint azt a költő a néző elé állítani kívánja. Ma este is mindvégig kitünő volt, de különösen az 5. felvonásbeli nagy jelenetében művésziiesen játszott, megkapóan festette a szerelmeért ártatlanul elpusztuló színeszűt. Mellette Gyarmathy alakítását a színházi rendező szerepében, nemkülönben Hidvéghyt, a szerencsés Maurice személyesítő-jét kell kiemeltnünk, kinek szerelméért két nő is verseng. Tuboly Clementin Buillon hercegné szerepét — ezt a szerelmében elvakult s vágytársa ellen csak bosszura vágyó nő szerepét — igen jól játszotta. Károlyi Böske, mint mindig — ez este is kedves volt. A többi szereplők közül még Tisztait és Miklósyt kell megemlitenünk.

Nézd meg az anyját, vedd el a lányát.

Kedd, január 14.

Berczik Árpád e pályadíjat nyert jó vigjátéka került ma este színe a színházban. Az előadás közepes volt. Laczkó Aranka ma este is az ő nála már megszokott művészetével játszott. Hidvéghy eleinte helytelenül fogta fel szerepét, mert az ifjú Désyből valóságos Zab Ferit csinált s így nehezen tette hihetővé, hogy ő neki már azelőtt utcai kalandjai lehettek volna, később azonban elfogadható volt. Gyarmathy értelmesen játszotta a vizsgálódó öreg ur szerepét. Károlyi Böske kedves volt kis szerepében, hasonlóképpen Tuboly Klementin is, aki az este mérsékelté ifjai hevének kitöréseit, Keresztessy Amália és Tisztai Miksa, valamint Miklósy színtén meg lehetőségek voltak. Közönség kis számmal.

Lili.

Szerda, január 15.

Hervéneek ezen szép zenei számokkal rendelkező és megtehető sikamlós szövegű operette vandvillegelt hallgatta ma este szép számú közönség. Az estről semmi különös megemliteni valónk nincs. Gy. Mészáros Korrelia a címszerepet igen kedvesen, sok lendülettel játszotta s a zenei betéteket, melyek elragadó kedvesek, szépen énekelte. Különösen a II felvonásbeli: „Oh mily bohó valék...” című keringővel arattok sok tapsot. Lángb Ódón megállotta helyét, Hidvéghy elég jól játszott, Ferenczy mókás nagybácsija tetszésben részesült. Miklósy balad. Keresztessy Amália és Gyarmathy G. meglehetősek voltak.

Műsor. A színtgyi bizottság közreműködésével megállapított beti műsor: Hétfőn Hidvéghy jutalomjátéka (mükedvelőkkel) a „Peleskei nótiarius”, kedden „Parasztbecsület” opera és egy felvonásos színmű vagy vígjáték, szerdán Gauthier Margit (Kaméliás hölgy, Dumas színműve új átdolgozásban), estütörtökön „Cigánybáró” operette, pénteken színet, szombaton „Kis hőrcsög” énekes vígjáték, ujdonság, vasárnap „Liliomé”. — Az aután következő hetet bibehetőleg valamelyik budapesti primadonnájának két-három vendégjátéka a „Pillangó csata” (Sudermann ujdonsága) és Thurmidor Sardou színműve tölti ki.

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ.

köz-és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR

HIRDETÉSEK.

7001. sz. 1895.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY.

Bács Bodrogh vármegye bajai járáshoz tartozó Bács Vaskut községben nyugdíjazás folytatás tisedésbe jött jegyzői állásra pályázatot nyitok.

Felhivom mindazokat, akik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy a magyar és német nyelvekben való jártasságukat is igazoló képesítési okmányokkal szabályszerűen felszerelt folyamodványukat hozzám **folyó évi január hó 18-ig** nyújtsák be.

Ezen állás évi javadalmazása:
1. Kézipenzben oszt. ért. egyszázöt forint.
2. 31 hold 1358/1600 □ öl földnek haszonélvezete, mely után az adót maga a jegyző fizeti.
3. 6 öl = 11-37 méter keményfa.
4. 200 fontos = 112 kg. sertés (hizott).
5. 120 font = 67-2 kg. marhabuzs.
6. 50 font = 28 kg. fagygyu.
7. 50 font = 28 kg. só.
8. 12 (tizenkét) kocsi széna.
9. 40 pozsonyi mérő = 25.01 hektoliter buza.
10. Lakás természetben, mely után az egyenértéki illetéket a jegyző fizeti.

Kelt Baján, 1896. évi január hó 6-án.

Latinovits Gyula,

főszolgabíró.

Földbérleti hirdetés.

Mely szerint közhírré tétetik, hogy kiskoru Rohonczy Elemér tulajdonához tartozó Duboka pusztán Lebach testvérek birtokai szomszédságában fekvő 83^{1383/2000} lánca vagy 104^{983/1600} katasztrális hold szántóföld 1896. évi november 1-től számítható három évre **folyó évi február 16-án** reggeli 10 órakor nyilvános szóbeli árverés útján az árvaszék hivatalos helyiségében — I-ső kör, Eötvös József-utca 59. szám, I-ső emelet — haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár a jelen bérlet szerint lánconként 20 frt 20 kr, bánatpénz 173 frt. Bővebb értesítés alulírottánál szereshető, I-ső kör, Eötvös József-utca 114. szám. Kelt Szabadkán, 1896. január 10-én.

ZOMBORCSEVITS FERENC s. k.,
ügyvéd, mint gyámsági meghatalmazott.

3-2

DRÉHER ANTAL SERFÖZDÉJE KŐBÁNYA.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy
Zomborban, Széchenyi István-körút.
6. sz. alatt saját házámban egy

Hordó- és palack-cőrrafánt

létesítettem és hogy ott a **legkitünőbb minőségű**
hordó- és palack-sőreim

kaphatók.

3-2

Kiváló tisztelettel
DRÉHER ANTAL.

Meghívó.

A jankováci takarékpénztár részvénytársaság 1896. évi február hó 9-én délután 2 órakor az intézet helyiségében rendes évi közgyűlést tartja, melyre az intézet részvényesei tisztelettel meghívattak.

A közgyűlés tárgyai:

- I. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzleti évről.
- II. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg előterjesztése és ennek jóváhagyása, úgy az igazgatóság, mint a felügyelő-bizottság felmentése és a nyereség felosztásának elhatározása.
- III. Az igazgatósági tagok egyharmadának, vagyis 6 tagnak és a 3 felügyelő-bizottsági tagnak, nemkülönben az ügyészek kilépése folytán megüresült állásoknak titkos szavazás útján leendő betöltése, azon megjegyzéssel, hogy a kilépők újra megválaszthatók.
- IV. Az alapszabályok módosítása.
- V. Új részvények kibocsátása.
- VI. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása.

Jankovác, 1896. évi január hó 5-én.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés. 54. §. Minden részvényes, ki a közgyűlésen jogait gyakorolni óhajtja, tartozik a közgyűlést megelőzőleg 24 órával részvényeit s meghatalmazásait az intézeti igazgatóságnál letenni, a mikor erről elismervényt kap, melyben egyszerszintű szavazatának száma is kiteendő. A letett részvényekről az igazgatóság által összeállított névjegyzéket — a letett részvényeket — valamint a meghatalmazásokat is a felügyelő-bizottság átvizsgálja tartozik s ennek megtörténtét a közgyűléshez intézendő jelentésében köteles megemlíteni.

VAGYON.	Mérleg-számla 1895. december 31-én.	TEHER.	
Pénztárkészlet	2123 49	Részvény alaptőke	40000 —
Értékpapír	7198 —	Tartalék alaptőke	10881 30
Kötelezvény 1066 drb	121552 —	Takarékbetét és tőkésített kamat	113210 47
Váltó 1560 "	67248 —	Hetibetét	4090 31
Jelzálogkölesön 17 "	12583 —	Váltó visszleszámitolás	32324 81
Ingatlan	443 —	Adótartalék	250 —
Postatakarékpenztár	225 11	Kamat átmeneti 1896. évre	2700 —
		Fel nem vett osztalék	14 80
		Nyereség	7900 91
	211372 60		211372 60

Jankovác, 1896. évi január hó 2-án.

Madzinyi János s. k., Lövy Sándor s. k., Dr. Holländer Adolf s. k., Madzinyi Géza s. k., Brachfeld Zsigmond s. k.,
igazgató, igazgató, igazgató, pénztáros, könyvvezető.

Ezen mérleg-számla az intézeti könyvekkel egyezően találtatott.

Jankovác, 1896. évi január hó 4-én.

Szűcs Lajos s. k., Kubinszky Pál s. k., Schöffner József s. k.,
felügy. biz. tag, felügy. biz. tag, felügy. biz. tag.

Pályázat.

Csataalja községében eltávozás folytán megüresedett tanítói állásra ezennel pályázat hirdetik. Fizetése készpénzben 400 frt előleges részletekben, 50 frt lakbér címén addig, míg a község természetbeni lakásról gondoskodik. Köteles az ismétlés és az iskolaszék által meghatározott osztályt vezetni. A kellőleg felszerelt okmányok január 23-ig a csataaljai iskolaszékre címezve, fűző **Maison Mihály** ker. espereshez Rigycára küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó. Tanulmány német-magyar.

Pályázati hirdetmény.

Szántova községében egy havi utólagosan fizetendő 21 fritt javadalmazott rendőri állásra ezennel pályázat nyitattik.

Rubázatot sajátjából tartozik beszerezni, a fegyverzetet a község adja.

Felhívattak a pályázni óhajtok, hogy kérvényeiket **folyó évi január hó 23-áig** ezen község előljáróságánál szabályszerűen felszerelve adják be.

Szántován, 1896. évi január hó 10-én.

Odry Andor, Mandity Barisa,
jegyző, bíró.

9832. szám.
1895.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága által alkotott 1692/kig. 1895. számú szabályrendelettel (Csantavér községben szék helyely) rendszeresített üresedésbe jött XXIV. körállatorvosi állás betöltése céljából pályázatot nyitok.

A XXIV. körbe 6212 telket számláló Csantavér és 1513 telket számláló Sándor községek tartoznak.

Ezen állás javadalmazása 600 frt, mely összegből Csantavér 450 frtot, Sándor község 150 frtot fizet havi előleges részletekben.

Az állatok gyógykezelésének díjazása az 1888. évi VII. t. c. 130. § a alapján egyezségiileg fog biztosítani. Vágóbiztosítási teendőket a szabályrendeletileg meghatározott díj mellett teljesíteni köteles.

Felhívattak a pályázni szándékozókat, hogy pályázati kérvényüket az 1888. évi VII. t. c. 296., 297. és 298. §-ában mondottakhoz képest állatorvosi gyakorlatra jogosító oklevéllel, erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelve, hozzám **1896. évi február hó 15-ig** annyiival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

Választási határnap utólag fog kitűzteni.
Bács-Topolya, 1896. évi január hó 2-án.

C s á s z á r,
főszolgabíró.

3-2

244. sz. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Sándor községben üresedésbe jött községi irnoki állás betöltése céljából pályázat nyitattik. Ezen állás javadalmazása 300 frt, a községi pénztárból havi előleges részletekben.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy pályázati kérvényüket B.-Bodrogh vármegye 6/1887. számú szabályrendelete 9. §-ának megfelelőleg és erkölcsi bizonylattal felszerelve hozzám **folyó évi február 10-ik napjáig** annyiival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

Választási határnap utólag fog kitűzteni.
Bács-Topolya, 1896. január 6.

C s á s z á r,
főszolgabíró.

3-2

PÁLYAZAT.

Lemondás folytán Gákován (Bács Bodrogh megye) megüresedett egy r. kath. felekezeti — német-magyar tanítói állás, melyre ezennel pályázat birtetik. Javadalom: 400 frt készpénz, mely a községi pénztárnál negyedévenként felvehető. Az ismétlősök tanításáért külön díj nem jár. A kellő okmányokkal felszerelt folyamodványok **f. évi február hó 4-éig** — a gákovai iskolaszékre címezve — főt. Maison Mihály esperes és rigyciai plébános urnak küldendők be. A megválasztott tanító köteles — az isteni tisztelet emelése céljából — az egyházi éneklésnél közreműködni és 5 nap múlva az értesítés után állását elfoglalni.

Kelt Gákován, 1896. évi január hó 14-én.

Till Péter,
iskolaszéki jegyző.

2-1

3076. sz.
október 1895.

Árverési hirdetmény.

A hódásghy kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Simon János végrehajtatónak Krizsov Pálné Zolnyán Zsuzsa végrehajtást szenvedő elleni 250 frt — kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényes (a hódásghy kir. járásbíróóság) területén lévő, Bácsujfalu községében fekvő, a bacsujfalusi 45. számú betétben A. I. 958., 959. r. sz. 445. ö. i. szám alatt foglalt Krizsov Pálné Zolnyán Zsuzsa nevére álló ingatlanokra 693 frt kikiáltási árral, továbbá az ugyanazon betétben A. II. 1256. hr. sz. alatt foglalt s ugyanannak nevére álló ingatlanra 53 frt kikiáltási árral; ugyan-ezen betétben A. III. 1369. r. sz. alatt foglalt s ugyanannak nevére álló ingatlanra 52 frt kikiáltási árral; végül, ugyanezen betétben A. IV. 1371. r. sz. alatt foglalt s ugyanannak nevére álló ingatlanra 44 frt ezennel megállapított kikiáltási árral az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi január hó 31-ik napján délután 3 órakor Bácsujfalu községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvények 42-ik §-ában jelzett árfo. yammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hódásghon, 1895. évi október hó 16-án.

A hódásghy kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

13. szám.

kig. 1896.

Árverési hirdetmény.

Petrovác község 10854 kat. hold területű határában az 1883. évi XX. t. c. 2. §-ával a Ferenc-esatorna részvénytársulat mint birtokos részére biztosított jogok fenntartása mellett a vadászati jog 1896. évi január hó 1-től kezdődő egymásutáni hat évre **folyó évi január hó 18-án délelőtt 9 órakor** Petrovác községében nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár az idei évi haszonbér, 100 frt. Az árverési feltételek a községében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Petrovác, 1896. évi január hó 8-án.

2-2

Az elüljáróság.

59/kig.

Hirdetmény.

Bajmok községében leköszönés folytán üresedésbe jött gyalogrendőrzet és két rendőri állásra ezennel pályázat nyitattik.

Rendőrzet vezető évi fizetése 400 frt, rendőri évi fizetése 300 frt, ruházat nélkül, utólagos havi részletekben.

Felhívattak pályázni szándékozókat, hogy sajátkezűleg irt kellően felszerelt kérvényeiket **folyó évi január hó 31-ig** nyujtsák be.

Rendőrzet vezetői állás elnyerésénél a német és dalmát nyelvet beszélők előnyben részesülnek.

Bajmokon, 1896. évi január hó 12-én.

Budánovits Árpád, Besliits Tadé,
jegyző, bíró.

3-1